

"Proletarec" je
delavski list za
misleče čitatelje.

PROLETAREC

OFFICIAL ORGAN JUGOSLAV FEDERATION, S. P.

GLASILLO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTIČNE ZVEZE

GLASILLO
PROSVETNE
MATICE J.S.Z.

NO. 1328.

Entered as second-class matter, December 6, 1927, at the post office
at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1879.

CHICAGO, ILL., 23. FEBRUARJA (FEBRUARY 23, 1933.)

Published weekly at
3629 W. 24th St.

LETO — VOL. XXVIII.

VSE GOSPODARSTVO Z. DRŽAV V NEREDU

OBUP MED LJUDSTVOM NARAŠČA.—
VLADA BREZ IZDATNEGA PROGRAMA

Železnice beležijo velike izgube. — Zastoj jeklarske
industrije. — Težkoč bank. — Splošna negotovost

Ekonomska kriza v Zed. državah je letos veliko hujša
nego lani. Industrija beleži v letu 1932 mnogo večje nazadovanje nego leta 1931. Medtem, ko so mnoge kompanije izplačevale januarja lansko in predlansko leto še visoke dividende, so jih zdaj znižale, ali pa imajo celo velike izgube. Izjem je malo. Nekatere kompanije se še ponašajo z visokimi profiti, ki jihkujejo popolnoma na račun znižavanja mezde svojim delavcem. Plača 25c na uro prihaja v ameriški industriji v splošen običaj.

Skoro vse železniške družbe so napravile lani izgubo, medtem ko so imele leto poprej večno dobitek. Vsele čedzalje nižjega obrata industrije se jim promet vidoma manjša. Železnice tvorijo danes poleg finančnega sistema najtežji problem v strukturi ameriškega kapitalizma. Svojih ogromnih obligacij ne morejo več zmagovati, razen z vladnimi posojili, katera so prejele od rekonstrukcijske finančne korporacije. Ameriške insurance kompanije imajo v bondih železniških družb milijarde dollarjev, ravno tako mnoge druge korporacije in ustanove. Če pride večina železnic v bankrot, je polom neizogiben tudi v insurance kompanijah, ki imajo milijarde imovine in še več obligacij.

Jeklarska industrija ni imela v splošnem še nikdar tako malo prometa kakor lani. Obratovala je povprečno komaj 14 odstotkov svoje produktivne moči, kar je premalo, da bi mogla pokriti obratovalne stroške. Vse važnejše jeklarske korporacije so lani napravile izgubo, četudi so plače znižale do skrajnosti. Nekatere še plačujejo dividende, ker imajo velike rezerve.

V Detroitu so prišle v težke zagate banke, med njimi posebno Union Guardian Trust banka, v kateri dominirajo Fordovi interesi. Ker je obstala nevarnost, da bo morala slednja zapreti vrata in da bodo potem ogrožene še druge vsled navala vlagateljev, je governer proglašil za vse banke v Michiganu 8-dnevni praznik, in v tem času naj bi se pripravile, da bi po obnovitvi poslovanja zmogle vse neprilike. Ta slučaj je ljudstvu predčil, da banke še niso izven nevarnosti, včasih rekonstrukcijski finančni korporaciji in kljub trditvi, da so vse banke, ki še obstoje, trdne in zmožne prenesti nadaljnje nevrite.

Vse ameriško gospodarsko in tudi politično življenje je

PROFIT, KI BI SPADAL
DRŽAVI NAMESTO PRI-
VATNIM INTERESOM

Iz New Yorka poročajo, da bo izplačal ameriški telefonski trust (American Telephone and Telegraph Co.) marco to leto 42 milijonov dollarjev četrstletne dividende svojim delničarjem, ali več kot katerakoli druga korporacija v tej doži.

Dasi so se znižali dohodki tudi tej korporaciji, so včasih sedanj gospodarski situaciji že vedno ogromni. Namesto, da spravljajo vsako leto stotine milijonov dollarjev privatniki, bi jih lahko dobila država, če bi bil sistem brzojavnih naprav ljudska namesto privatna posest.

"Buy American"

Nemčija je dobivala iz Zed. držav 75 odstotkov vse masti, ki jo porabila njeno prebivalstvo. Zdaj pa je proti ameriški masti dvignila carino 500 odstotkov in na živino 100 odstotkov. Trapasti šovinisti v tej doži ne vedo, da se v drugih državah razumejo na enako "patriotična" gesla, in da se "Buy American" lahko enako uspešno aplicira v vseh državah, posledica pa je, da so vse na škodi.

"LJUBO DOMA, KDOR GA IMA"

Drugi teden februarja je pritisnil v zapadnih, osrednjih in vzhodnih državah silovit mraz, ki je vzel življenje precejšnjemu številu brezdomcev. Nečeteto družin je pre-

balo, ker nimajo denarja za kušivo. Številnim brezposelnim, ki so brez doma, so preskrbeli začasna stanovanja v kletih.

"OSVOBODITEV" POLITIČNIH JETNIKOV V ITALIJI JE LAŽ

Tri tisoč tri sto sedemdeset let zaporne kazni radi prepričanja. — Delavski voditelji in misleci v ječi

LIBERALNI IN RADIKALNI PISATELJI NE SMEJO IZ NEMČIJE

Ko je koncem prošlega leta Mussolinijeva vlada naznačila svetu, da bo proglašila splošno amnestijo političnih jetnikov, so italijanski socialisti v inozemstvu označili to po tezo za Mussolinijev trik, s katerim se skuša prikupiti javnemu mnjenju po svetu, in obenem napraviti vtis, da je fašizem toliko utrenji, da se mu nasprotnikov ni treba več batiti.

Italijani, ki žive v izgnanstvu, oziroma so se srečno učinknili fašističnim persekcijam, poznačajo razmere v Italiji. Pojasnili so javnosti, da so ječet letje, in njihov edini prestopek je, da so se "pregrešili" zoper zakone o "zaščiti države".

Vlada velesile, ki se boji takoj majhnega števila ljudi, pač ne more biti trdnega. Vlada, ki pošije v zapor radi prepričanja najboljše mislece v idealiste v deželi, pač ni in ne more biti kulturna. Njen amnestije so farsa, dokler ne izpusti iz ječe one, katerih edini prestopek je, da si upajo na glas izreči svoje mnjenje o diktaturi in njenem zatiranju opozicije.

Dve kroni v nevarnosti

Rumunski kralj Karl se ozira po svetu in prosi pomoči, da si ohrani prestol in vlado. Zamenil se je kmetom, srednjemu sloju in delavstvu. Njegov režim, od kar se je vrnil iz Francije, in se polasti kontrole nad državo, je en sam dolg neuspeh. Kriza je neznošna. Delavstvo na železnicah se je uprlo zniževanju plač s stavko. Kralj Karl je ukazal voditelje stavke arjetirati in jih privedeti pred vojno sodišče. Njih žene in otroci so prišli pred kraljevo palačo ter na cesti kleče prosiли milosti za svoje može in očete. V neki železniški delavnici so vojaki streljali v delavce in jih več ubili.

Vladna propaganda skuša pred svetom svoje početje opravičiti s trditvijo, da zatira "naraščajočo komunistično nevarnost". Ako se ljudstvu posreči kralja strmoglavit, je

možno, da postane Rumunija republika, ali pa pride spet pod vladu regentov, kakor pred prihodom sedanjega kralja.

Tudi Aleksandrov prestol v Jugoslaviji je ves omajan. Situacija je opasná in nevarnost režimom obeh dežel povečava še kriza, ki davi ne le delavce nego tudi kmete. Skoro vse, kar kmetje prodajo, mora iti za davke.

Brezposelnost še narašča

Predsednik A. F. of L. Wm. Green pravi, da brezposelnost še vedno narašča. Januarja l. je bilo včasih delitv delna 12,000,000 delavcev stalno nezaposlenih. On predlaga prisilno skrajšanje delavnika na 30 ur v tednu, kar bi po njegovem mnenju vposililo okrog 6,000,000 sedaj nezaposlenih delavcev.

Atentati so posledica bolnih, napetih razmer

ITALIJAN Giuseppe Zangara, ki je dne 15. februarja strejal v Miamiju v Floridi na novoizvoljenega predsednika Roosevelta in pri tem obstreličkačkega župana Čermaka ter štiri druge osebe, je policiji pojasnil, kot so se glasila poročila v listih, da je bil pri zidarskem delu ranjen na trebuhi in posledica so kronične želodčne bolezine. Dejal je, da mu je družba s tem storila veliko krivico. Brez dela je tri leta. Roosevelta kot osebo ima rad, je pa proti vsem predsednikom in vladarjem, proti bogatašem in mogotcem.

Zangara ni delavski stvari s svojim poskusnim atentatom prav nič koristil. Nasprotno, opozoril je oblast, ki je v rokah bogatašev, na opasnost. Opozoril jih je, da je res kriza v deželi, kriza, kakršna tira ljudi ne le v obup nego v zmožnost za blazna dejanja. Ako bi se mu namen posrečil in bi predsednika ubil, bi zavalovela po deželi patriocična manjica fašistične baže, v kateri bi trpeli največ italijanski delavci in tudi priseljenci drugih narodnosti, vlada pa se bi resno ukvarjala z načrti za uvedbo izjemnih naredb, kakršnih se je posluževala proti radikalnemu delavstvu med vojno. Atentati, kakršnega je misil izvršiti, spravljam reakcijo iz ravnotežja, da postane histerična in brutalna proti onim, ki so ji na poti, četudi ne bi imeli za zločin niti najmanj odgovornosti.

Medtem, ko so bili atentati v absolutističnih državah, kot je bila npr. Rusija pod carizmom, razumljivi in tudi opravičljivi, ker je bil to edini način protestiranja proti krivicam in strahovladi, ima delavstvo v tej deželi druge vire za borbo proti izkorisčanju, krivicam in pomankanju. Organizacije so mu dovoljene. Ima volilno pravico. Sme izdajati in čitati svoje liste. Edino, kar mu je še treba za uspeh, je—ORGANIZIRANJE v svoj prid. To zamejmarja, in ta napaka delavskega razreda je vzrok, da živi v pomankaju včasih ogromnim zalagom živil in drugih bogastev.

Bolne ekonomske razmere pritrjajo marsikoga v obupna dejanja—največ v samomore. Tudi uporni duh včasih—posebno če se delavci zberejo skupaj in postanejo množica. Ampak tudi takši izgredi so le odsev kaotičnosti v ekonomske uredbi, ne pa premišljena akcija. Če bi dotičniki imeli delo, se ne bi udeleževali demonstracij in ne bili bi gluhi za organizacijo. In v tem je napaka ameriškega delavstva. Briga se za svoje prave razredne interese šele v krizi. Socialistična stranka ga vabi že leta in leta v svojo sredo. Čas je, da se organizira v nji vsaj sedaj, ko se bliža 12. ura in konec trhlega kapitalizma.

Zatiranje tiska v Nemčiji

Nad tri četrtine socialističnih in komunističnih listov v Nemčiji je Hitlerjeva-Papenova vlada prepovedala. Za več dni je suspendirala tudi mnogo liberalnih in katoličkih listov, ki zagovarjajo republikansko ustavo in kritizirajo tiransko nastopanje fašistično-kapitalistične reakcije.

Republikanski list "Tempo" v Berlinu je prepovedala vlada zato, ker je pisal, da je v finančnih krogih na borzi vsled sprejembe vlade velika negotovost in da cene delnicam pada. Pisal je resnico ki je vladu neljuba.

Ko je nova vlada prvič suspendirala socialistični dnevnik Vorwaerts pred tremi tedni, se je uprava pritožila na vrhovno sodišče na podlagi zakona o svobodi tiska. Prizivu je so

SALES TAX ZA PODPIRANJE BREZPOSELNIN

V Illinoiskem senatu je bila sprejeta s 34. proti 12. glasovom predloga, ki uveljavlja takozvani "sales tax". Vsakdo, ki kupi v tej državi, bi plačal na vsak dolar 3c tega davka. Ti dohodki bi se porabljali za podpiranje brezposelnih in njih družin. Veliki finančni interesi ter tovarnarji

ji in banke nasprotujejo dohodniškemu davku v te svrhe in hočejo, da se jih naloži na rame ljudstvu v omenjeni obdobji.

Smrti včasih tuberkuloze

Lani je v Zed. državah umrlo včasih jetike 96,000 ljudi.

PROLETAREC

List na interese delavskega ljudstva.

Izhaja vsak četrtek.

Indija Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba,

Chicago, Ill.

Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zvezde
NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00;
za pol leta \$1.75; za četrtek leta \$1.00.

Enesomstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu naj-
poznejno do pondeljka popoldne sa pribobevev
v številki tekočega tedna.

PROLETAREC

Published every Thursday by the Jugoslav Workmen's
Publishing Co., Inc.
Established 1908.

Editor Frank Zorko
Business Manager Charles Pogorelec

SUBSCRIPTION RATES:
United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75;
Three Months \$1.00.—Foreign Countries, One Year
\$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC
2829 W. 26th ST., CHICAGO, ILL.
Telephone: Rockwell 2864.

—546

Zgradba, ki razpada

Francija, ki je začutila ekonomsko krizo v polni meri šele lanskog jesen, se zdaj borja s problemom deficitom, kakor Zedinjene države. Francija ga bo imela nad 600 milijonov, primankljaj Zed. državah pa se piše že v milijardah. Razni slojci ljudstva so obdavljeni in zadolženi. Zbirajo se na ulicah in cestah in zahtevajo ali znižanje davkov, višje cene pridelkom, ali pa direktno podporo.

Vlada v Franciji, kateri je načeljeval Paul Boncour, je padla, v Nemčiji pa je politični tok potisnil na kancelarsko mesto fašističnega poglavarja Hitlerja. To je zelo zamotovalo že ital. kaotično politično situacijo v Evropi. Pri državnoborskih volitvah na Irskem je zmagal predsednik De Valera, ki bo z bojem proti Angliji nadaljeval in gladi pot ločitvi Irske od Velike Britanije.

Japonska se opaja z militaristično orgijo in osvaja Kitajsko. Liga narodov je brezmočna. Balkan se je balkaniziral, kakor pred vojno. Nobene stabilnosti in nikake sigurnosti ni v kapitalistični zgradbi. Če bi bilo delavstvo zrelo za socialni preobrat kar še ni, bi zdaj lahko porazili umirajoči kapitalizem in si zgradilo nov red. To dejstvo urgira zavedne delave, da naj agitirajo in uče s podvojeno silo, kajti doba socialnih potresov in ekonomskih preuredb je tu.

"Kupujte domače blago!"

"Kupujte ameriško!" je bil prošle tedne najpatriotičnejši klic širom dežele. Kadarkoli kaj kupite, pazite, da bo stvar vedno ameriškega izdelka, produkt ameriških delavcev!

V Franciji so enako naivne patriotske skupine skovalo slična šovinistična gesla, npr., "francoske žene, bojkotirajte blago, ki je importirano iz inozemstva!" Odzvali so se še Nemci in Angleži, in nato tudi mali narodi. Nihče izmed teh šovinistov pa se ne poglobi v vprašanje, v koliko so dežele odvisne druga od druge, in da li bi bilo za človeštvo boljše, če se poruši vse carinske zidove, ali če jih še bolj dvigne, po cestah vse povsod postavi mitnice, in se končno prisili vsak posamezen kraj, da se prezivlja in vzdržuje edino s svojim blagom in svojimi pridekli?

To bi bilo neizvedljivo. Ampak bolne misli patriotov so gluhe in slepe za resnico.

"Delitev" v Španiji

Spanija, ki je po strmoglavljenju monarhije razpustila jezuitski red, mu je zaplenila obenem 30 milijonov dolarjev imovine, katero je vrnila ljudstvu. Tudi mnoga veleposestva aristokratov so bila zaplenjena in razdeljena med kmete.

40-letnica poljske socialistične stranke

Socialistična stranka na Poljskem je prošli mesec obhajala štiridesetletnico svojega dela. Največje slavnosti so se vrstile v Krakovu. Udeležile so se jih deputacije vseh evropskih socialističnih strank.

Nepošteni stranki

Ako bivši republikanski govorji Small, ali Wm. H. Thompson, ali Jim Walker, ali govorji H. G. Leslie, ali senator Davis, ali kdorkoli drugih izmed vodilnih republikanskih in demokratskih politikov store nepoštena dejanja, ali magari če manipulirajo z milijoni ljudskega denarja sebi v korist, in četudi se jim dokaže, da so prejemniki podkupnine, lahko vseeno ostanejo v SVOJIH strankah. Ne republikanci in ne demokratje ne izključujejo nepoštenjakov.

Kdor ne more slišati nasprotnega mnenja, ne bo nikoli nič znał. Le kdor posluša vse, se nauči, da izbere najboljše in loti resnico od neresnice. — John Krebel.

To in ono pri nas in drugod

Cleveland, O. — V "Am. Democ." sem čital dopis o nameravani razdelitvi 32. warde. Dopisnik demokratični vodja J. hn Rožanc smatra to za zaroto, katere namen je razdeliti naš narod in ga oslabiti v "politični moči". Seve, toga je kriv sedanj končlma, ki je Italijan podro! Ampak mar ni na strani slovenskih demokratov župan Miller? Saj nas imenuje "draghi bratje"!

Upam, da mi čitatelji ne bodo zamerili, če jsem poved, da sem se krohotal dopisniku in tajniku demokratičnega kluba v 32. wardi. Tudi ta fant je namreč tako resen in rad filozofira o Aristotlu, Sokratu in Deogenu ter dela primere med nami in temi starimi Grki.

No, jaz se ne ukvarjam dosti s starimi grškimi filozofimi. O Grkih, ki so tu, pa velja pravilova, da kadar se dva srečata, se stepeta, ali pa odpreta restavracijo.

Fantu iz 32. warde pa se lahko pripeti, da se znajde v dopisu, pod katerim bo podpis Fr. Barbija. Priznanja ne bo, ker kdor boste, ta najde.

Demokratski boss Gongwer se bojni, da se bodo brezposelnici ulenili in se moralno pokvarili, zato je svetoval, naj si miločino odstranijo. Po domačem se to pravi, delati tisko za prežigavo. Bili bi slični hobotu, ki mora na farmi nacepit dry, predno dobi kruha, jely in kavo.

Ampak delavec v Clevelandu ne vprašajo za miločino. Kar oni zahtevajo je delo, ki jim bo plačano, ali pa brezposelnost zavarovalnino.

Demokratični politični so veliko obljubljali, a ko so priliš v službe, so pozabili na objubje in ljudstvo je prevarano, kot običajno, kadar verjame demokratom ali republikancem.

Frank Barbija.

Predavanje o denarnem sistemu v klubu št. 1

Chicago, Ill. — V petek 24. februarja bo predaval v klubu št. 1 Ivan Molek o denarnem sistemu. Seja kluba se prične ob 7:30 zvečer. Po končanem dnevnem redu bo predavanje in nato razprava.

V sedanjem družbi je finančni problem eden najbolj zamotan. Mnogi veččaki in lajki se oglašajo in razpravljajo o njemu—o deflacijski in inflacijski: eni branijo zlati standard, drugi so proti. Četudi so delaveci sedaj večinoma bres denarja, so finančne probleme, ki se jih zelo tiče. V marsičem so jim finančne manipulacije več, nepojmljiva uganka. Za to je dobro in potrebno, da se delaveci boljše pouči tudi o tej več kapitalizma.

Vstop na predavanje je dovoljen tudi nečlanom. — P. O.

"Krst revolucionarja"

Chicago, Ill. — Na prireditvi kluba št. 1 v spomin k 50-letnici smrti Karla Marksa, ki se bo vrnila v nedeljo 26. marca v dvorani SNPJ, bo med drugim vprizorjena slika v enem deljanju "Smrt revolucionarja". Vrši se l. 1883 v Parizu v času poslednjih dni Marxovega življenja. Spisal jo je nalač za to prireditve Joško Ovenc.

Poleg te bo vprizorjena igra "Za narodove žulje", ki portretira življenje med rojaki in trud agitatorjev, ki sičajo naročnikov delavskemu časopisu. Priredil jo je Fr. Zaitz.

Spored dalje vključuje petje, deklamacije in govor o Karlju Marxu.

Po spored bo zabava v obeh dvoranah. Vstopnice v predprodaji so po 40c. Ves prebitek je namenjen "Proletarcu". — P. O.

V soboto vsi na "Nadino" plesno veselico

Chicago, Ill. — V soboto vam ne bo dolgočasno, če pride na zabavo, ki je priredil žensko društvo "Nada" št. 102 SNPJ. Vršila se bo v dvorani na 27. cesti v S. Turner, torej nekaj blokov vzhodno od Lawndale Ave. na 27. cesti, ali par blokov zapadno od Kedzie Ave. Ta dvorana je zelo zadolžena.

Vstopnice v predprodaji so po 25c. Maske so dobrodošle. In seveda vsi drugi, ki jem je za pristno neprisileno zabavo. — Članica.

40-letnica poljske socialistične stranke

Socialistična stranka na Poljskem je prošli mesec obhajala štiridesetletnico svojega dela. Največje slavnosti so se vrstile v Krakovu. Udeležile so se jih deputacije vseh evropskih socialističnih strank.

Predstava v Clevelandu

Cleveland, O. — Pod avspicijo soci. stranke bo dne 26. in 27. februarja vprizorjena v auditoriju YMCA na 22. in Prospect Ave. socialistična drama "Can You Hear Their Voices?" Vstopnice, ki se dobre pri članah in članicah, so po 25c.

Omenjena igra je dobro umetniško delo. Spisala jo je Hallie Flanagan. Prvič je bila vprizorjena v Experimental teatru Vassar kollegija pod režijo pisateljice. V igri je slikano življenje najemnikov (tenants) na ameriških farmah v dobi velike svetlobe. Medtem, ko si najemniki na vse kripijo prizadevajo, da se v elementarni katastrofi obdrže pri življenu, prikazuje igra na drugi strani popolno nezmožnost vladnih faktorjev, da bi omilili krizo. Drama je zelo primerja sedanj dobi. Igrala bo skupina črncev, ki deluje že pet let pod vodstvom Helene Keesecker. Ona je članica soci. stranke.

Občinstvo je vabljeno, da pride na to predstavo. Imeli boste duševni včet, obenem pa boste s posetom pomagali svoji stranki moralno in gmotno. — John Krebel.

ZAKLAD NA ZAPUŠČENI "LOT"

Bazar soc. stranke

Chicago, Ill. — Soc. stranke v Chicagu prizred 24., 25. in 26. feb. v svojem stanu na 3225 W. North Ave. bazar, na katerega vabi vse članstvo in somišljenike. Vstopnice so po 15c in veljavne za tri dni. Na spored bo razne zabavne igre in plese. Poselite ta bazar, da s tem pomagate soci. stranki v Chicagu do potrebnih gmotnih sredstev. Slovenški delavci in člani JSZ naj si kupijo vstopnice v uradu Proletarca ali pa na seji kluba v petek 24. feb.

P. O.

Snojeva zahvala

Dne 10. feb. so me pripeljali domov iz bolnišnice. Počasi mi gre na bolje. V bolnišnico in na dom sem prejel več pisem. Vsem tem in onim, ki so me obiskali, se za izraze simpatij istreno zahvalim! — Jos. Sney.

Socialno zavarovanje

Cleveland, O. — V Ohiu se je na začeli članstvo storil organizacija Ohio Association for Unemployment Insurance, katera ima postojanke v raznih mestih države. V Clevelandu samem pa ima skoraj vsako narodnost svojo sekcijo. Jugoslovenski sekciji je pridruženih nad 80 raznih klubov in društav. Aranžira je dva shoda ter izvršila mnoge agitacije na sejih, v časopisu in na raznih sestankih. Člani so bili predv. tudi v nabiranju podpisov, prvič ko se je šlo za predložitev zakona za uvedbo stanstvene pokojnine, in sedaj za predlog o zavarovanju delavcev proti brezposelnosti.

V sredo večer 1. marca bo naša sekcija sodelovanjem centralne organizacije priredila v prilog zavarovanja brezposelnih in za takojšnjo pomoč nezasidonim velik shod, ki se bo vrnil v Slov. del. domu v Collinwoodu. Sklicevanje je torek par dni prej kot se vrnil inauguračna nova predsednica Zed. držav. v času, ko bodo v Washingtonu zborovali govorjeni držav ameriške Unije. Na našem shodu bomo sprejeli rezolucije, ki jih odpošljemo na pristojna mesta. Potrebno je, da se ga udeležite v čimvečjem številu, kajti le dobro obiskan shod bo res nudil močno moralno oporo temu zavarovanju. Shodi v enak način bodo sklicani tudi v drugih krajih države. Pridite!

Louis Zorko.

Čemu napredna društva važe naši ne oglašajo svojih predsednikov tudi v "Proletarcu"?

Tiskovni fond "Proletarca"

Za pokritje dolga tiskarni za tisk Proletarca so prispevali:

H. izkaz. Bridgeport, O. Konferenca JSZ št. 4 vzhodni Ohio in W. Va. \$5.00.

No. Chicago, Ill. J. J. \$1; nemenovan 60c; neimenovan 50c; A. J. 30c; po 25c: Mary Spacapan in Neko, skupaj \$2.90.

Girard, O. Po \$1: John Krizaj in Anton Dobrovolec; po 50c: John Kunzel in M. Masle, skupaj \$3 (posl. Anton Dobrovolec).

Strabane, Pa. Neimenovan \$2; John Tercej 50c, skupaj \$2.50.

Chicago, Ill. Chas. Pogorelec \$35; Frank Zaitz \$30; John Rak \$20 neimenovan \$2.25; neimenovan 50c, skupaj \$87.75.

Pittsburg, Kan. Joseph Bratkovich \$2.00.

Detroit, Mich. Nabrazo med rojaki \$1.30, (posl. Anton Jurca).

Springfield, Ill. John Goršek \$1.00.

W. Aliquippa, Pa. George Smrekar \$1.00.

Mapl Heights, O. Klub št. 8 JSZ \$1.00.

Pittsburgh, Pa. Louis Glaser 80c; Mike Fleisch 62c, skupaj \$1.42.

Cleveland, O. Louis Sadar 50c; George Turk 25c, skupaj 75c (posl. Anton Jankovich).

Sharon, Pa. Po 25c: Frank Kramer in Joseph Godina, skupaj 50c.

Krayn, Pa. Frank Zalar 40c.

Wilkes-Barre, Pa. Frank Gale 25c.

Milwaukee, Wis. Jacob Schnautz 25c.

Skupaj v tem izkazu \$111.02.

Prejšnji izkaz \$17.50, skupaj \$128.52.

Zgodovina delavskega gibanja na Slovenskem

P. ZOLA:

RIM

Podlovenil Ethim Kristan.

(Nadaljevanje.)

Najprej je občutil čudovito olajšanje, ko se je kopal v zraku in solnični svetlobi, v nekončnosti. Nad njim ni bilo nič več razun pozlačene bronaste kroglice, o kateri so bavili napis na hodnikih pripovedovali, da so se bili kralji in cesarji vzpenjali vanjskoga kroglica, v kateri odmeva vsak glas kakor grom, kjer se vsak šum pomnožuje in silno povečava. Zapustil je kor in je najprej uzrl papeževe vrtove, kjer so bile skupine drevja iz te višave videti kakor pritikavo grmčevje; spomnil se je na svoj izpeshod, na ogromno umetno trato, ki je bila po dobrna poblede smirski preprogi, na veliki, temnozeleni in liki dremajoča luža neprozorni les, na prijetni, skrbno gojeni sadni vrt in vinograd. Vodometi, stolp zvezdarne kazina, kjer je papež prebival ob vročih letnih dneh, so bili sredi nepravilnega ozemlja videti le kakor bele pege. Vse je obdajal strašni zid Levo IV., ki je bil še vedno videti kakor stara trdnjava. Potem je šel po temi galeriji okrog svetilnika in naenkrat je zaledal pred sabo Rim, ki je hipoma razvil pred njim vso svojo silno velikost: Na zpadu daljnje morje, na vzhodu in jugu neprekinjene vrste gora, podobne enakomerne zeleni puščavi, obvladajoči vse obzorje. Rimska kampanja, pod njegovimi nogami pa mesto, večno mesto. Tu je ležal Rim, neposredno pod njegovim pogledom, razločen kakor zemljepljen reljefen načrt. Taka preteklost, tako zgodovina, toliko veličine—pa v daljavi tako zmanjšani Rim, te liliputanske, čedne hišice za igračo, komaj pega plesni na ogromni zemlji. Najživahnejše pa ga je razvanelo to, da je z enim samim pogledom razumel razdelitev mesta: Tu dolni na Kapitolu, na Foru, na Palatinu staro mesto; pa preživo mesto na tem Borgu, ki ga je obvladal njegov pogled, v sv. Petru in Vatikanu, ki gledata na moderno mesto; italijanski Kvirinal nad srednjeveškim mestom v ozadju pravokota, ki ga tvori tukaj svoje težke rume vode valeča Tibera. Zlasti se je usijeval očem kredasti pas, ki so ga sestavljale nove mestečete okrog srednjega jedra starega, rdečkastega, od solnca ožganega mesta dela; to je bila prava slika poizkušene pomladitve—v starem srcu napredujejo popravki takoj počasi, počasi, v tem ko se obnavljajo zunanjii udje kakor po čudežu.

Ali na vročem poldnevnu solncu se ni zdel Pierru Rim tako čist in jasen kakor prvo jutro, ko je prišel v blagi milobi vzhajajočega solnca. To ni bil več smehljajoči, molčeči, od zlate megle na pol edeti in kakor v otroš-

kih sanjah se dvigajoči Rim. Zdaj v tej žarki svetlobi je bilo v njem nekaj negibčno trdega, in grobna tišina je vladala v njem. Ozadje je bilo, kakor da ga je požri premočan plamen, preplavljeno od blestečega prahu, v katerem je utonilo. Vse mesto se je z velikimi množinami luči in senč s hipnimi presledki ostro odražalo od te brezbarvne daljave. Človek bi ga bil lahko smatral za prastar, zapuščen kamnolom, na katerega pada navpično sonce in kjer se kaže le tuintam skupina dreves kakor temnozelenega pega. Od starega mesta je bil videti rdečkasti stolp Kapitola, črne ciprese Palatina, razvaline palače Septimija Severa, ki so naličile poblenjem kostem, ogrodju naplavljene predpotopnega živalskega velikana. Nasproti se je ščipilo moderno mesto s svojimi raztegnjenimi, obnovljenimi zgradbami Kvirinala, katerih sveži, kričavo rumeni omet se je čudno svetil skozi krepke vrhove vrtnega drevja; na drugi strani, na višavah Viminata, desno in levo, so se razpenjali kakor mavec beli novi deli, mesto iz krede, prepreženo z okni kakor s tisočerimi s črnim napravljenimi malimi črticami. Potem pa tam Pincio kakor gnila mlaka, vila Medici s svojim dvojnim zvonikom, zarjaveli Angelski grad, goreči sveči enaki zvonik cerkve S. Maria Maggiore, tri pod drevjem dremajoče cerkve Aventina, palača Farnese s svojimi od mnogoletnega solnca ožganimi strehami iz starega zlata, stolnice Il Gesu, S. Andrea della Valle, S. Giovanni de Fiorentini, potem vse ostale stolnice — vse razbeljene, kakor raztopljeni v plamečem nebeskem plavžu. Intu je začutil Pierre, kako se mu je zopet skrčilo srce ob pogledu na to slovit, trdn Rim, ki je bil tako malo podoben Rimu njegovih sanj, Rimu pomlajena in upanja, ki je prvi dan misil, da ga najde. Zdaj je izginil in se umaknil trmstveno, do smrti neizpremenjemu mestu ponosa in gospodovanježljnosti.

Naenkrat je Pierre razumel vse. Kakor da ga je obilila nepričakovana luč tu gori, kjer je bil sam v svobodnem, neizmernem prostoru. Ali je to prihajalo od ceremonije, katero je pravkar gledal, od fanatičnega klica sužnosti, ki mu je šumel v ušesih? Ali je morda ob pogledu na to mesto, ki je ležalo tu pod njegovimi nogami kakor balzamirana kraljica, ki še vedno vlada, zroča iz prahu svojega groba? Pierre ne bi bil znal poveati, kako in kaj; najhrže sta učinkovala obova vroka. Ali gledal je popolnoma jasno; čutil je, da katoličanstvo ne more živeti brez posvetne moči, in da mora popolnoma izginiti tisti dan, ko ne bi bilo več gospodar tega sveta.

(Dalje prihodnji.)

Povelje razuma

Zdrav razum veleva delavcem, naj se organizirajo ter usposobijo, da si bodo znali utreti pot iz kapitalistične džungle v socialističnu družbo.

Velikonočni izlet v stari kraj

Cunard linija bo tudi letos aranžirala velikonočni izlet v stari kraj in v ta namen je določeno: slovenski ekspresni parnik "AQUITANIA", ki odpelje iz New Yorka 6. aprila, torej dovolj zgodaj, da bodo potniki lahko na svojem cilju o velikonočnih praznikih.

Potnike bo spremjal Mr. John Kampotich, ki ima v tem poslu veliko izkušenj. On bo na uslužu potnikom na parniku in na njihovi poti skozi Pariz v stari kraj. Pripravljen je pomagati potnikom v iskanju potnih dokumentov, v odpošiljanju prtljage, z avdovanimi, na parniku pa skrbil, da jim ne manjka zabave.

V Jugoslavijo odpotuje ob tej priliki večja skupina. Vabljeni ste, da se ji pridružite. Priglasite se dovolj zgodaj, da si zagotovite rezervacijo na parniku. Vsa pojasnila dobite pri lokalnih zastopnikih ali pa v uradu Cunard linije. — Ogl.

Ali že imate vstopnico?

Namreč vstopnico, ki bo veljavna na pridržitvi v nedeljo 26. marca v dvorani SNPJ v Chicagu. Vrši se v spomin 50-letnice smrti Karla Marxa. Cesta vstopnicam je 40c. Dobite jih pri članih kluba št. 1 in v uradu Proletarca.

To bo ob enem pridržitv v pomoč Proletarcu, zato so vabljeni na sodelovanje vse naročniki in drugi čitalci tega lista v Chicagu in okolici. Ako' je komu mogoče razporediti kaj vstopnic, naj pokliče telefonično v urad Proletarca, in mi mu jih bomo poslali.

AQUITANIA
(skozi Cherbourg)
odpluje iz New Yorka
6. APRILA
pod osebnim spremstvom
Mr. John Kampotich
iz čikaškega urada Cunard linije
Zmerne cene — Udobne kabine — izvrstna hrana — Priznana Cunard postrežba — Hitre in dobre zvezze z vsemi kraji Evrope.
VPRASAJTE ZA NAŠE CENENO 21-DNEVNO POTOVANJE JO JUGOSLAVIJI, KI SE VAM NUDI S TEM IZLETOM.
Reservirajte si prostor takoj pri najbližjem lokalnem zastopniku.

CUNARD LINE

346 N. MICHIGAN AVE.

CHICAGO

"Prize-fight" se končal s smrto

Znana "prize-fighterja" Primo Carnera in Ernie Schaaf sta se nedavno spoprijela v neki newyorski arenai. Carnera je dobil bitko in večino vstopnine. Schaaf se je dolgo otepjal, a končno ga je Carnera po glavi toliko udaril, da ga je pmotil. Na posledicah tega udarca je Schaaf par dni posneje umrl. Na sliki vidite, ko odnosa njegovo truplo iz bolničnice.

NOV KLUB JSZ V CHICAGU

Na severni strani Chicaga živi več sto Slovencev. Njih točno število ni znano. Eni domnevajo, da jih je okrog dva tisoč, drugi pravijo, da jih živi raztresen severno od Chicago Ave. po Lincolnovega parka z padno do Crawford Ave. najmanj dober tisoč. Imajo nekaj podpornih društva ter en ženski zabavni klub, Mnogi iz "north side" se udejstvujejo v slovenskih organizacijah na zgodnjih strani.

Pre mnogimi leti so imeli Slovenci na "north side" v obližu Halsted in Grant Ave. socialistični klub, ki pa dolgo ne obstaja. V tem se je precej slovenskih družin naselilo v obližu Halsted in North Ave. Kompatne naselbine nimajo.

Med temi Slovenci na severni strani je bil v soboto 18. februar ustanovljen klub JSZ. Sestanek se je vršil v prostorjih slovenskega kluba št. 20 JSZ na 2250 Clybourn Ave. Predsedoval je Anton Vičič, ki je podvzel inicijativu za ustanovitev kluba in v ta namen veliko agitiral. Pred otvoritvijo ustanovne seje je predaval Fr. Zaitz o položaju in dokazoval, da ima moč, odpraviti krizo, edino le delavsko ljudstvo, ampak le pod pojmom, če se organizira.

Med novmognimi leti so imeli Slovenci v "north side" v obližu Halsted in Grant Ave. socialistični klub, ki pa dolgo ne obstaja. V tem se je precej slovenskih družin naselilo v obližu Halsted in North Ave. Kompatne naselbine nimajo.

Nadzornike in zastopnike v Cook County organizacijo bo novi klub izvolil na prihodnji seji.

Na predlog s. Deržiša je bilo soglasno sklenjeno, da se povabi za predavatelja na prihodnji seji s. Joško Ovna. Vršila se bo v soboto 11. marca v istem lokalu, namreč na 2250 Clybourn Ave. To seje poseti tudi s. Chas. Pogorelec, tajnik JSZ.

Naslov tajnika Swolska je, 3504 N. Ashland Ave., organizatorja Volke na 1548 N. Nelson St. Imena vseh pristopilih članov in članic bodo objavljena prihodnjega.

Na prihodnjo sejo novega kluba v soboto 11. marca so vabljeni člani in nečlani. — Poročeval.

Všakdo, ki točno obnovi načrtnino, ali pridobi novega načrtnika, mnogo pomaga v teh kritičnih časih k ohrantivi "Proletarca".

Priporoča se slovenski pogrebni

W. J. KOZAR

Ambulančni voz in točna postrežba v vseh ozirih.

214 Main St.

West Aliquippa, Pa.

Tel. Aliquippa 136.

Naturni Kentucky Burley tobak za pipe, cigarete in zvečenje. Najboljši ki se ga more dobiti. Prost vse kemikalij in potvar. Ne lepih rib in okrasov na omotih pač pa kakovost in te v obilici.

Pet funtov vsebuje za 50 vrečic, ali 40 svitkov tobaka za zvečenje. Od pridelovalca do konsumanta. Pošljite nam \$1.00 in mi vam bomo takoj poslali 5-funtov zavoj. "Burley Best" tobaka.

Dr. John J. Zavernik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT
3724 W. 26th Street
1:30-3:30-6:30-8:30 Daily
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. 22nd Street
4:30-6:00 p. m. daily.
Tel. Roosevelt 1695
Wednesday and Sunday by appointment only.
Residence Tel. Crawford 8440
If no answer—Call Rockwell 9200.

INDEPENDENT TOBACCO GROWERS ASSOCIATION
207-208 McClure Building
FRANKFORT, KENTUCKY

Priporoča k

SLOVENSKI NARODNI PODPORNI JEDNOTI.

Narodna s. domovska

"PROSVETA"

Stane na celo leto \$6.00,
pol leta \$3.00.

Univerzitetna nova društva.
Dom narodov (le) je treba na novo društvo. Naslov na leta je
na tajanstvo le:

2007 S. LAWNDALE AVE.

CHICAGO, ILL.

V sedišči domovske društva "Prosveta".

ATLANTIC PRTG. & PUB. CO.

2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.

Tel. Lawndale 2012

A. H. Krošec, predst. — J. F. Krocsky tel.

V sedišči domovske društva "Prosveta".

"Trije vaški svetniki"

Sheboygan, Wis. — Komedia "Trije vaški svetniki", katero vpravili v nedeljo 5. marca večer v Fluernikovi dvorani dramski osek klub št. 235 JSZ bo, kakor vse kaže predstava, kakršnih prijatelji dramatike željno pričakujejo.

Vloga so v večih rokah. Po trditvi onih, ki radi prihajajo gostovati k vajam dilietantov, bo vpravljiv "Treh vaških svetnikov" neobičajnega. Vloga Jaka (sin Lahajnarjeve Barbe in snuba županove hčerke) sama je vredna več kakor pa je cena vstopnicam. Tako pravijo tisti, ki so bili na vajah. Enočko pohvalno se izražajo o drugih vlogah. Humorja in "špasa" bo nič koliko!

Do bude udeležba obilna, je razvidno iz dejstva, da je že dosedaj bilo razprodanih neobičajno mnogo vstopnic. Dvorana bo gotova napolnjena. Kdor pride prepozno bo težko dobit sedež. Predstava se prične točno ob 7:30 večer.

Odveč bi bilo, da bi tu znova opisovali to igro, oziroma moralno ali nemoralno teh vaških svetnikov. Videli boste 5. marca sami, kako in kaj, igralci pa vam zagotavljajo, da boste deležni pristnega razvedrila.

Poštevajoč skrajno slabe razmere je klub dolobil za odrašle samo 25 vstopnic.

Dramski osek klub št. 235 JSZ.

Nasveti o razpolitvi građiva v Proletarcu

S. Joe Vidmar v Milwaukeeju svetuje, da naj bi se iz Proletarca izpustile vse nepotrebne slike in se prostor določil pospiskom. Dalje smatra, da bi se brez škode za čitatelelahko opustilo spis "Zgodovina dežavljakega gibanja na Slovenskem". (Ta bo knjalu končan.) Ostane pa naj povest "Rim", ki jo smatra za dobro in poučno.

Nekateri priporočajo, da naj bi se opustilo angleško stran in se jo pohabilo za slovensko gradivo. Drugi svetujejo, naj bi se list redno izdajalo vsaj na 6. stranah.

Kaj so vaši nasveti k tem vprašanjem in priporočilom?

Nov socialistični list v Kanadi

V Vancouveru, Kanada, je začela letos izhajati nova socialistična mesečna revija "The Clarion". Izdaja jo kanadska socialistična stranka, ki deluje skupno s Cooperative Commonwealth Federation.

Prehod vzrok pljučnice

Obramba proti njemu je čisto drobivo. Držite odvajalne organe v redu! Odstranite zastrupljive shovi iz telesa. Jemljite

Svet v izgredih

Ni je dežele, ki bi bila v teh časih brez izgredov. V Grčiji je nervozni policaj začel strelijeti na komunističnem shodu v zrak, kar je povzročilo med navzočimi paniko. Ljudstvo je udrije iz dvorane po stopnicah, ki so se vsled teže udale. Sedem ljudi je bilo ubitih in mnogo ranjenih.

The Masses Must Hold the Key to End the Money Madness

By JOSEPH E. COHEN

Business is going from bad to worse. The reason is that the people have no money to spend. Cash and credit are in the grip of the big bankers. They not only have enough. They control too much. They gate to business is locked. The bankers have pocketed the key. So the people and the government famish and freeze and despair while they look through the bars at the abundance their labor has created.

To stay outside the gate is suicidal. In a hundred communities, those out of work and out of luck refuse to accept an unkind fate as final. They turn their backs on the mountain of money in the great cities. Eager to work, they swap services, eat and get the simple things they must have to exist.

Scrip, fixed by labor performed, takes the place of gold.

A Holiday for Capital
It is just as though the concrete and steel-clad vaults holding the immense liquid capital of the country had sunk to the bottom of the ocean and could never be recovered. Business must go on just the same.

Capitalism is being burnt by the touch of King Midas. So much of the wealth of the country has turned to idle gold that the country is idle. Now the nation refuses to die to make a holiday for capital.

Perhaps the boycott on the big bankers may bring them to their senses. Up to now they have imagined capitalism can go on at the old stand. Bad times among the workers and middle class are good times among the plutocrats for pounding wages and squeezing out small holdings. But the exploited are the majority and they have the last word!

This may account for the talk coming from high places that credit may be made easier, prices start rising and business being resumed. Such talk is really only a trap. There is no sign that our ruling class is ready to compromise its control by sharing its guard of the gate. It is setting itself only for another cleanup.

Meanwhile the government sinks deeper into deficit.

Instead of the Hoover-Mills fables in figures balancing the federal budget, the last check-up promises a shortage of a billion and a quarter for the year.

To Provide Relief.

With that the lame-duck Congress has apparently to do at least one decent thing before it sinks into oblivion. Instead of lending money for relief of the destitute it could adopt the Costigan-LaFollette bill to give a half million outright.

Considering that the wage loss is about ten billion a year, even that half billion is hardly a sprinkle—unless the gorged and pampered critics of relief are able to put over the five-cent meal for the starving. Such charity could very well start in the homes of the affluent, so that they might sell their riches and give them to the poor.

Either old party running for office could then promise at least as much as the diet of the Far East—a handful of rice for a meal.

However much the promises of the party soon to be in power have been made to the forgotten, the government will

have to act.

To meet its deficit it will have to take more from the poor by a sales tax, or take more from the rich and return it to the nation.

The Law.

Property exists only by law. The law giveth to the bankers. The law can take it away. What is needed is more law—the right kind of law.

Money and credit cannot continue to be hoarded by the big bankers. Coin must be kept in circulation. As fast as it gathers in the cash combines the government must take hold of it.

Scrip is a revolt against gold. Farmers pitching pennies to halt sheriff's sales are nullifying the robbery of the land by the law. In the darkness of the depression are now flaring these many sparks of protest against surrender to mammon.

But the master key to the gate of big banking is in the hand of the government. If capital will not open, the government must. An end will have to be made to the money madness.

"Statesmen" are people who would save the world by making other nations do all the buying while their own does all the selling.

WORRIES OF RULERS AT WASHINGTON

From the Washington correspondent of the Federated Press comes an interesting story of the mental "climate" of gentlemen in the upper circles. Politicians, army and navy men, and business magnates are watching the Japanese conquest of Manchuria which may result in a Russo-Japanese war and a Japanese attack on American naval bases.

Business magnates worry over taxation and the depression. Capitalism does not improve. Would a nice little war get us out of the trouble?

A tipsy statesman blurted out that war would raise prices, absorb the unemployed, put farmers to work and so restore prosperity. The publicity given Technocracy has disturbed the upper circle who believe that it has stimulated revolutionary ideas with

its claims of what can be done which are compared with what actually is. Others fear that if we get into war the capitalist system itself will go into the pot of a social revolution.

"Yet the illusion that war brings back prosperity is not dead; it is alive even in Washington where men should know better."

That is the picture in court circles at the nation's capital. We said during the campaign last year that we may be participating in the last national election. Socialists throughout the nation have heavy responsibilities in educational and organization work. Make the most of them, comrades.—The New Leader.

If there's one thing America doesn't need, it's a Ghandi. There's too much non-resistance already.

What's Going On In Detroit

We are still organizing Socialist branches here in Detroit. Recently a German branch was organized at the Socialist headquarters.

At the last city central committee meeting it was reported that our candidates for school inspectors received 13,000 signatures to be placed on the ballot, therefore 3,000 more than was necessary. Their platform presented to the committee was approved. For the May Day celebration a committee was selected to prepare plans and make necessary arrangements.

On Sunday, March 5, a Concert Supper and Dance will be given in honor of the Berlin Orchestra. This orchestra has been one of the main features in the recent performances given by our singing society Svoboda. Tickets are sold in advance only. None will be sold at the door. Everybody invited.

A program, to be presented to Mayor Murphy and the city council during the hearings on the 1933-34 school budget, was formulated by the Detroit City Affairs Committee of the Socialist party. The school program also stated that unless action is taken to remedy the school situation, education in Detroit will be imperiled.

Three thousand men and women walked out on strike February 7, at the Hudson Motor Co. At the Highland Park plant the strike was broken and some of the men went back to work. Dormitories, equipped with double decked cots, radios, showers in washrooms, have been provided for both men and women. In the women's dormitory meals are served and they even have a matron. The strikers are still picketing at this plant and recently a street car was overturned which carried strike breakers to work. People are getting tired of working for nothing and so we have more strikes in Detroit.

Andrew Grum, Jr., Detroit, Mich.

No doubt the psychologists would call this a defense mechanism. Although it sounds like a gratuitous insult to the poor, it probably is intended rather as an escape from duty and responsibility.

If justice were done, the rich would be deprived of most of their incomes and possibly of some of their accumulated wealth, in order that the money might be used for the purpose of creating employment for the unemployed.

It is entirely feasible to do this. The money could be taken by way of income tax and inheritance tax, and

SO EVERYONE IS POOR!

Either the papers got him wrong or else Henry Ford said, "The old artificial line between rich and poor has disappeared—the so-called rich comprise our poorest class now."

Yeah?

Look at them in their palatial homes. Listen to their private concerts. Read the figures showing their colossal incomes in spite of the depression. "Our poorest class!"

Then look at the forlorn unemployed, heartsick and discontented. Look at their shabbily dressed wives and children, unhappy and distressed, lucky to keep from starving outright.

It is customary for rich men nowadays to say that there are no rich any more; that we are poor together.

No doubt the psychologists would call this a defense mechanism. Although it sounds like a gratuitous insult to the poor, it probably is intended rather as an escape from duty and responsibility.

If justice were done, the rich would be deprived of most of their incomes and possibly of some of their accumulated wealth, in order that the money might be used for the purpose of creating employment for the unemployed.

It is entirely feasible to do this. The money could be taken by way of income tax and inheritance tax, and

necessary a capital levy. For immediate purposes a part of it could be used for relief, and the balance could be used for public works or the operation of industries, taking the unemployed off the relief lists as fast as possible and giving them work. This would give them purchasing power and enable them to buy goods. The stores would be brought up out of the doldrums because of the increased sales; and they would have to order more goods, which would also bring the factories up out of the doldrums.

In the end, these rich people would very likely gain by this process, but the immediate effect would be to take some of their unearned gains by taxation—and that's something which always goes very much against their grain. Hence the continual "educational matter" by them and their newspapers to the effect that there aren't any rich people any more.

If the people can be propagandized into believing that the rich have become poor, naturally no efforts to tax the rich will be made. This we conceive to be lowdown on the continual outbursts by men and newspapers to the effect that everyone is poor now.

—The Milwaukee Leader.

SEARCHLIGHT

by DONALD J. LOTRICH

Mayor Cermak of our city got into the way of some stray bullets intended for the president-elect. The president elect is unscathed but our mayor is severely wounded. As we go over the details of the shooting and the story of the would-be assassin we just cannot leave the matter off lightly. We have nothing in common with such men as Cermak or Roosevelt. They represent the class whose views are diametrically the opposite of ours but we cannot help to give an outcry against such terrorism. In the forthcoming weeks more information shall be available which will help us understand the meaning of this attempted assassination. We are suspicious however, and because of our suspicions we just naturally wonder if, after all, this wasn't a capitalist plot, perpetrated to get rid of Roosevelt and hasten the day of a dictatorship?

Although our great leader, Norman Thomas, has been warning the people of the approaching fascism and dictatorship very little attention has been given the matter by the workers. Yet, hardly a day passes, that some newspaper doesn't suggest, one form or another, of a dictatorship for this country. With unemployment still gaining steadily, with prices of commodities unsteadily, with bankruptcies, foreclosures and repossessions growing larger every day what could be better than to bring about a dictator for the wealthy. Then woe for the workers unless they are prepared and organized.

Nearly half of the farmers are tenants also, and those with mortgaged farms might as well be.

Wallop in Goo

"Did you ever take the Carlsbad mud-bath treatment?"

"No, but I played in a Yale-Harvard game once."

Back in the sixties the cry was: Vote yourself a farm. Now the cry is: Vote yourself farm relief.

LONDON BRIDGE HAS NOTHING ON THIS ONE!

Japan is doing everything it can to cause trouble and war in the East. A Japanese envoy recently stated that Japan is invading Chinese territory to protect its people. He also feared the Russians. Nothing is further from the truth than this emissary's remarks. Japan has its troops on the mainland principally to attack Russia when the proper time arrives. From all indications it looks as if the attack on Russia shall be made from several sides and from within. It seems, only one thing can avert a war, Russia's strength. And all these hypocrisy from the envoys and ambassadors is just so many more lies.

The question has been asked and rightly so, if Russia and its Communists can sign non-aggression pacts with capitalist countries why can't it sign a like treaty with the workers' organization, the Socialist Party? It seems that the Communists want to route the Socialists and not the capitalists. The vilest and foulest methods have been employed by the Russian doctrinaires against Socialism. A non-aggression treaty would enable both groups to combat their mutual enemy and the time now devoted to the struggle of the Communists against Socialism would be an added weight and power against our enemy. The Socialist Party of America should effect such a pact.

Events of the past couple of weeks in Germany should be enough to make any man lose faith in all forms of government. What country has been torn up by the war and after the war, more than Germany? Perhaps, that continuous fight instills the energy into those Germans who are now fighting against such great odds to save the republican form of government for the workers. When a few junkers can order the dissolution of parliament, the suppression of newspapers, the suppression of political meetings what is there left

In this great economic despair we do everything to spread Socialist propaganda to our friends who are still floundering in the dark. To do that efficiently we must have the knowledge and understanding of Socialist principles. Here in Milwaukee a golden opportunity to gain such knowledge presents itself in the Educational Classes directed by Comrade Biemiller. Organization of different classes are now in process.

Everyone is invited to attend our Socialist meetings every third Tuesday of the month at the S. S. Turn Hall—downstairs. Ask your friends to come along, join the branch and participate in our discussions.

John I. Drew, former city treasurer was indicted for embezzlement of city funds to the amount of a half of a million dollars. This again goes to prove that you can't get away with any crook work in the city hall while Socialists are in the Common Council.

Anton Kamniker Jr., Milwaukee, Wis.

Motive the Same

Between robbery and monopoly the difference appears very great, but it consists of two things, both of which are quantitative only. They are the rudeness and illegality of the former as contrasted with the legality of the latter. The principle of a procedure is not changed by modifying the method. The motive is the same.—Ward.

Our Doings Here and There

By JOHN RAK

The Money System will be discussed at our branch meeting, Friday, February 24. Comrade Ivan Molek will lead the discussion and following him all comrades and sympathizers are invited to participate. Ask your friends to be present at this meeting and also become members of our branch.

On Sunday, March 26, Jugoslav workers in Chicago will have the opportunity to pay tribute to Karl Marx at a memorial meeting sponsored by branch 1. For this affair a Variety Program consisting of English and Slovene numbers is being prepared. Speakers, several short sketches, singing, musical numbers and other entertainment will make up the afternoon performance. It will be held at the SNPJ Hall. Admission 40c.

This week-end, February 24, 25 and 26, the Socialist Bazaar will be held at the Party Headquarters, 3252 W. North Ave. Our comrades and friends should plan to attend at least one of the above dates. Tickets are only 15c and good for all three days.

Lodge Nada of Chicago invites its friends to their dance this Saturday, February 24, at a hall on S. Turner and 27th Sts. A good time is assured to all that attend. Tickets if purchased in advance are 25c.

The Socialist Mayor of West Allis, comrade W. D. Baxter and comrade Andrew Biemiller, state educational